

Sikkerhed for børn der sover i dagtilbud

Revideret december 2016

I Holbæk Kommune følges Sundhedsstyrelsens¹ anbefalinger om børn, der sover i seler i dagtilbud. De lokale retningslinjer udarbejdes i områderne/børnehuse/dagpleje for at sikre dialog om sikkerhed og procedurer for alle medarbejdere med ansvar for de yngste børn.

Retningslinjerne for børn der sover i dagtilbud, gælder også for private børnepassere/pasningsordninger. Nye private børnepassere introduceres i forbindelse med godkendelse. Ved løbende tilsyn kontrolleres, at vejledningen overholdes.

Generelt om børn der sover i dagtilbud

Børn kan opleve ubehag ved og bryder sig som regel ikke om at blive spændt fast i en sovesele. I deres kamp/forsøg for at blive fri for den, kan barnet vikle sig ind i selen med risiko for, at de får selemærker eller sår, eller i værste fald bliver kvalt.

Har barnet mulighed for at rejse sig op, kan de vælte barnevognen eller krybben. Det gælder især vågne, motorisk aktive og urolige børn. Det er altid personalets ansvar at tage vare på barnet, når barnet er i dagtilbud. Derfor er det medarbejderen, samt lederen for medarbejderen, der vurderer om et barn må ligge med sele i banevogn/krybbe. Vurderingen skal ske på baggrund af den viden, der er om barnets adfærd i indsovningsfasen, under selve søvnen og ved opvågning.

Af hensyn til medarbejdernes arbejdsmiljø og af ergonomiske hensyn til personale, skal tunge løft og vrid undgås.

Tilsyn med sovende børn

Overvågning og tilsyn med små børn er helt fundamentalt, især fordi små børn ikke kan beskytte sig selv og derfor er overladt til de voksnes omsorg og opsyn. Desuden er børn, der er overladt til sig selv, sårbare overfor insekter, fugle og dyr.

Spørgsmålet om overvågning af – og et jævnlige tilsyn med – sovende småbørn drejer sig således ikke alene om, hvor sikkert det er at sove med eller uden sele.

Barnevogn/krybber skal placeres, så det er muligt for dagplejer/personale at se og høre

¹ www.sundhedsstyrelsen.dk

børnene.

Der tages ved placering af barnevogn/krybbe hensyn til vejret.

Overvågningen må tilrettelægges efter omstændighederne, herunder kendskabet til barnet.

Blæst, lave temperaturer, mistanke om begyndende sygdom hos barnet, påfaldende passivitet, uro, hyperaktivitet hos barnet eller hvis barnet opfører sig anderledes, end det plejer kan begrunde, at barnet tilses oftere.

Har et barn brug for barnevognens trygge ramme, og skal sove inde, kan soveteltet anvendes i stedet.

Soveseler

Ifølge vejledningen til dagtilbudsloven², står følgende:

Det anbefales, at anvendelse af barneseler (soveseler) i dagtilbud i videst muligt omfang undgås. Hvor en anvendelse af barneseler undtagelsesvis findes nødvendig, bør der alene benyttes seler godkendt af Dansk Varefakta. Der henvises til Sundhedsstyrelsens rådgivningsnotat »Anvendelse af soveseler i dagtilbud til børn«, 2013, som findes i en elektronisk udgave på Sundhedsstyrelsens hjemmeside på www.sst.dk

Ingen barnesele kan anses for at være fuldkommen sikker, hvilket støtter behovet for tilsyn/overvågning. Følgende retningslinjer skal overvejes, før soveselen tages i brug:

- Soveselen skal være godkendt og passe til formålet, den skal opfylde gældende kvalitetskrav.
- Soveselen skal henvise til den europæiske sikkerhedsstandard EN 13210: 2004 og være godkendt af Dansk Varefakta Nævn, dvs. mærket VAREFAKTA.
- Soveselen skal efterses for eventuelle mangler, og brugsanvisningen skal følges hver gang den anvendes.
- Soveselen, skal passe til barnets alder og størrelse. Det betyder, at den skal sidde tæt ind til kroppen uden at stramme, at barnet ikke kan arbejde sig fri af den, og den skal være nem at justere – både til større og til mindre størrelse.
- Soveselen skal være fastspændt med remme i bunden af barnevognen/krybben, og remmene skal være strammet helt til, så barnet ikke kan løfte sig fra madrassen.

Sove ude eller inde

I Danmark er der tradition for, at små børn sover ude. Derfor er der et udtalt ønske fra forældrene om, at børnene sover ude.

Der er ikke sundhedsfagligt belæg for, at børn bør sove ude – et velventileret værelse med en tilpas temperatur er lige så godt for barnet.

Børn der sover uroligt og fastspænding i sele er en dårlig kombination, hvorfor disse børn ikke skal sove i barnevogn/krybbe, men sove inde på en egnet soveplads (godkendt madras, campingseng eller sovetelt).

---

² <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=168574> afsnit 140.

Børn må ikke sove ude, når temperaturen er under 10 minus grader (chillfaktor), i rimtåge eller meget fugtigt eller diset vejr, eller i direkte sol. Benyt DMI hvis du er i tvivl.

Barnets kropstemperatur vurderes løbende, ved at mærke barnet i nakken, hvor huden skal føles tilpas varm. Hvis det ikke er tilfældet, skal barnet bringes indendørs.

Øvrige opmærksomheder

Sovestillinger	Sundhedsstyrelsen anbefaler, at børn der ikke kan vende sig selv skal lægges til at sove på ryggen for at forebygge vuggedød. Børn, der af sig selv vedvarende forsøger at vender til en alternativ sovestilling, må aldrig placeres i en sele – og skal derfor sove inde. Børn i sele skal altid lægges til at sove på ryggen.
Barnevogne	Dagplejen/børnehuset stiller et antal barnevogne/krybber til rådighed – er der ikke barnevogne nok til det aktuelle antal børn, så medbringer forældrene barnevogn. Alle barnevogne skal være i sikkerhedsmæssig korrekt stand og være godkendt af Dansk varefakta. Private barnevogne kontrolleres hver gang efter at den har været med hjemme på weekend.
Campingsenge/ rejsesenge	Skal være godkendt af Dansk Varefakta. Dagplejer/personale sikre, at sengen er i forsvarlig stand, og at lukkemekanismen fungerer korrekt.
Puder	Kan ifølge sundhedsstyrelsen udgøre en risiko for børn under et år og må derfor ikke anvendes.
Babyalarmer	Kan give falsk tryghed og kan ikke erstatte hyppige tilsyn – derfor kan alarm og hyppige tilsyn kombineres.
Selesaks	Der skal i alle krybberum, samt øvrige steder hvor børn sover sele, findes en selesaks. Selesaksen skal være synligt og tilgængelig.
Suttekedler	Kan udgøre en sikkerhedsmæssig risiko og må derfor ikke anvendes, når barnet sover.
Sutteflasker	Børn der får flaske eller andet mad bør altid være under opsyn ved indtagelsen af hensyn til risikoen for fejlsynkning og evt. kvælning. Det kan således ikke anbefales, at børn ligger alene med en flaske men bør være på arm under måltidet, også selvom det er en flaske til at sove på.
Brug af regnslag og fluenet	Hvis det er muligt bør barnevogne altid placeres under et halvtag, carport o.l., hvorved man helt kan undgå brug af regnslag, da brug af regnslag skaber kondens, hvilket ikke er sundt for barnet at sove i. Når barnet sover ude, kan fluenet anvendes, hvis det skønnes nødvendigt af hensyn til at holde insekter eller andre dyr væk. Dog bør brug af fluenet begrænses, da fluenet kan give dårlig ventilation. Der må kun anvendes regnslag og fluenet som passer til vognens størrelse. Fluenet skal fastgøres korrekt og kontrolleres før brug af dagplejer/personale. Hvis fluenet eller regnslag udgør en risiko for barnet, skal barnet sove inde.

Lokale retningslinjer for børnehuse og dagplejen

Område - og pædagogiske ledere er forpligtet til at følge ovenstående retningslinjer og er ansvarlig for sikkerheden omkring børn der sover i dagtilbud:

1. Pædagogisk leder er ansvarlig for, at der udarbejdes en lokal praksisbeskrivelse i henholdsvis det enkelte dagplejehjem og i børnehuse i henhold til ovenstående opmærksomhedspunkter.
2. Der skal være en beskrivelse for det enkelte dagplejehjem og børnehuse for hvorledes de hyppige tilsyn med sovende børn med og uden sele gennemføres.
3. Område og pædagogisk leder er ansvarlig for, at sikkerhedsproblematikken med jævne mellemrum drøftes.
4. Områdebestyrelserne skal være bekendt med distriktets implementering af retningslinjerne.
5. De lokale retningslinjer skal være tilgængelige i dagplejen/børnehuset og på områdets hjemmeside.
6. Retningslinjerne udarbejdes i samarbejde med det lokale MED-udvalg og forelægges områdebestyrelsen og indgår som en del af det kommunale tilsyn.

Links til relevante

Se hele sundhedsstyrelsens vejledning om børn der sover i dagtilbud på www.sundhedsstyrelsen.dk

Find information om vejr og chillfaktor på www.DMI.dk

Mulighed for indkøb af selesaks findes på www.falck.dk